

“GLASILO K. S. K. JEDNOTE”

Official Organ of the GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION of the UNITED STATES OF AMERICA

OFFICE: 8117 St. Clair Ave. CLEVELAND, OHIO Telephone: Henderson: 3912

BODIMO TOLERANTNI!

Beseda "toleranca" izvira iz latinščine "tollo", "tollere", "nosim, prenašam..."

Toleranc je več vrst. Na prvo mesto bi stavili politično toleranco, zatem pa versko.

Mi, ameriški Slovenci uživamo to udobnost, da nam je povsem na prosto voljo dano politično in versko prepričanje.

Politični boji so vsepovsod hudi. Donesli so mnogim državam že dosti gorja. Kjerkoli pa vlada toleranca tudi v političnem oziru, tam se ni bati nobenih političnih nepravil.

Toliko glede politike. Pa se dobijo nekateri naši "napredni" listi, ki venomer bobnajo in ropotajo samo za socializem.

Kar se tiče političnega prepričanja kake posamezne osebe, to se tiče tudi verskega. Zgodovina nam kaže, da je razvoj in napredek gotovih držav pripisovati v prvi vrsti verski toleranci.

Ko že pišemo o toleranci, naj pri tem še omenimo največje zlo nesloge, sovražstva in napihovanja med nami, ameriški Slovenci.

Pa se dobijo gotovi "napredni" slovenski listi, ki nas neprestano blatijo radi tega, ker smo na primer katoličani. Pravijo nam, da smo reakcionarni, nazadnjaki, klérikalci itd.

Vi stanujete morda na kaki cesti, kjer imate za sosedo, luteranca, juda itd. Ali je vas ta sosed sploh že kdaj napadel vsled vašega verskega prepričanja in naziranja?

Med vsemi netolerantnimi ameriški Slovenci listi zavzemata edino še dva svoje nečastno mesto; to sta "Prosveta" in "Proletarec."

Pred nedavnem je neki slovensko ameriški list objavil jako zanimiv članek glede verske toleranc. Avtor teh vrstic je bil na svojem mestu, ko jih je pisal. V Clevelandu je vsa netoleranca nepoznana.

Vse kaže na to, da se bo polagoma netoleranca v političnem in verskem oziru med ameriški Slovenci polagoma ublažila.

Prebivalstvo, ki se danes ceni na 3.157.000. Radi lege ob obali Michiganjskega jezera v srcu Mississippi-Missouri doline, pa pridobiva kršičku med industrijsko razvito državo...

strijalnim vzduhom in poljedeljskim zapadom, med katoličani pridobila za sovražni plan... Leta 1777 je bila tam, kjer danes leži Chicago, ustanovljena postaja za izmenjavanje blaga (trading post).

Leta 1777 je bila tam, kjer danes leži Chicago, ustanovljena postaja za izmenjavanje blaga (trading post). To je začel naselbine. Leta 1837 je prebivalstvo šlo 4.170 duš in tedaj se je naselbina inkorporirala in nazvala se je "mesto."

V proslavo štiristoletnice odkritja Amerike je bila v letu 1892-1893 obdržana svetovna razstava v Chicagu. Druga taka razstava se pripravlja za leto 1933 v proslavo stoletnice inkorporacije mesta Chicaga.

Današnji Chicagu. Moderni Chicagu je industrijski orjak. Razdalja dvajsetih milj ob obali jezera je samo mesto. Osemindeset železniških prog iz vseh delov Združenih držav pritekajo v Chicagu kot končno postajo.

Največja industrija Chicaga je mesarstvo (meat packing) v moderni obliki. Govedo, svinje in ovce iz farm srednjega zapada in ranč daljnega zapada se sem dovažajo v čikaške ograje za klavno živino (stock yards).

V velikih klavninah (packing houses) se živina kolje, mesari in meso pakira ter razpošilja v ledenicah na vse kraje sveta.

Carl Sandburg sledi tradiciji slobodnega stiha Walt Whitmana. Edgar Lee Master, drugi veliki pesnik Chicaga, piše v finejšem stilu. Njegovo najboljšo delo je "Spoon River Anthology," nekoliko cinična interpretacija malomestnega življenja.

Po podatkih čikaške trgovske komore 27 odst. prebivalstva poseduje lastno hišo. V zadnjih letih so se stanovanjske ramere jako zboljšale. Mesto slovi radi svojega sistema parkov. Štiri parki se nahajajo ob Michiganem jezeru.

Klima v Chicagu je ekstremna: poleti je vročina neznošna, po zimi zavladuje polarni mraz. Farmerji srednjega zapada pravijo, da moreš poleti "slišati kako koruza raste."

Železna ruda in druge kovine prihajajo v Chicagu potom posebno zgrajenih čolnov in se izkladajo v pristanišču. Illinois pa ima obilo premoga. Zareči plavži so dramatičen znak industrijske železa in jekla.

Kriminalni rekord Chicaga povzroča skrbi. Pravi, da je najbolj kriminalno mesto civiliziranega sveta. Vsaj po eno umorstvo se dogaja vsak dan. Večino zločinov uganajo organizirane skupine, takosvane "gangs," ki vodijo medsebojno borbo za prodajanje prepovedanih pijač.

Življensko silo in mladeniško energijo Chicaga morda najbolje opisuje pesnik Chicaga, Sandburg. On zaključuje svojo pesem o Chicagu tako-le: Laughing the stormy, husky, brawling laughter of Youth, half naked, sweating, proud to be Hog Butcher, Tool Maker, Stacker of Wheat, player with Railroads and Freight Handler to the Nation. FLIS.

AMERICAN JUGOSLAV ASSOCIATION OF MINNESOTA

INFORMACIJSKI URAD

(V tej koloni bodo od časa do časa priobčane razne informacije, katere morejo služiti v korist Jugoslovonom v Zedinjenih državah sploh, posebno pa rojakom v Minnesoti).

Urejuje: John Movern, tajnik A. J. Z. v Minnesoti.

ŠTEVILO TUJERODCEV IN NJIH NARODNOSTI, KI SO BILI NATURALIZIRANI V ST. LOUIS OKRAJU MINNESOTE, LETA 1928

Uradni Rekord Okrožnega Sodišča.

Table with 2 columns: Narodnost (Nationality) and Število (Number). Includes entries for Svedski, Angleži, Norvežani, Finci, Jugoslovani, Poljaki, Italijani, Belgijci, Danci, Rusi, Grki, Nemci, Litvinci, Čehoslovaki, Nizozemci, Turki, Ogrji (Hungarians), Francozi.

Okrožno sodišče v Virginiji, Minn.

Table with 2 columns: Narodnost (Nationality) and Število (Number). Includes entries for Finci, Jugoslovani, Italijani, Svedski, Angleži, Nemci, Čehoslovaki, Norvežani, Poljaki, Bulgari, Grki, Ogrji (Hungarians), Litvinci.

Okrožno sodišče v Ely, Minn.

Table with 2 columns: Narodnost (Nationality) and Število (Number). Includes entries for Jugoslovani, Finci, Italijani, Bulgari, Svedski.

Okrožno sodišče v Hibbing, Minn.

Table with 2 columns: Narodnost (Nationality) and Število (Number). Includes entries for Jugoslovani, Finci, Italijani, Poljaki, Svedski, Grki, Nemci, Rusi, Norvežani, Danci, Čehoslovaki, Bulgari, Angleži.

Skupno število naturaliziranih PONOVIŠTEV

Table with 2 columns: Narodnost (Nationality) and Število (Number). Includes entries for Jugoslovani, Finci, Svedski, Italijani.

Table with 2 columns: Narodnost (Nationality) and Število (Number). Includes entries for Angleži (Great Britain), Norvežani, Poljaki, Grki, Nemci, Rusi, Danci, Belgijci, Čehoslovaki, Litvinci, Bulgari, Ogrji (Hungarians), Nizozemci, Turki, Francozi.

Skupaj 904. Iz navedenega uradnega poročila lahko izprevidimo, da so naši Jugoslovani v St. Louis okraju na prvem mestu. Toda žal, da ni bilo še več Jugoslovancev naturaliziranih v St. Louis okraju Minnesote tekem leta 1928, kajti med našim narodom je še precej veliko število takih, ki nimajo volilne pravice.

BULETIN ŠT. 2.

Uradno poročilo o številu Jugoslovancev v mestu Biwabik, Minn., katero je sestavil Biwabik Ameriški Jugoslovanski Klub št. 8, A. J. Z.

Skupno število Jugoslovancev v mestu Biwabik, Minn., je 361, ki se dele po jugoslovanski narodnosti kot sledi:

Table with 2 columns: Narodnost (Nationality) and Število (Number). Includes entries for a) Slovenci, b) Hrvati, Skupaj.

Jugoslovani, ki so 21 let stari ali več:

Table with 2 columns: Narodnost (Nationality) and Število (Number). Includes entries for a) Moški, b) Zenske, Skupaj.

Hrvati:

Table with 2 columns: Narodnost (Nationality) and Število (Number). Includes entries for a) Moški, b) Zenske, Skupaj.

Jugoslovani, ki so ameriški državljani:

Table with 2 columns: Narodnost (Nationality) and Število (Number). Includes entries for a) Moški, b) Zenske, Skupaj.

Hrvati:

Table with 2 columns: Narodnost (Nationality) and Število (Number). Includes entries for a) Moški, b) Zenske, Skupaj.

Skupno število državljanov 98. Polnoletni Jugoslovani v mestu Biwabik, Minnesoti, to so vse tiste osebe, ki so 21 ali več let stare, se dele po njih državljanstvu kot sledi:

Table with 2 columns: Narodnost (Nationality) and Število (Number). Includes entries for a) Ameriški državljani (turojeni), b) Naturalizirani državljani.

Table with 2 columns: Narodnost (Nationality) and Število (Number). Includes entries for c) Jugoslovani, ki imajo prve papirje, d) Jugoslovani, ki nimajo nobenega ameriškega papirja (aliens).

Skupaj 142. Jugoslovani, pod 21. letom starosti:

Table with 2 columns: Narodnost (Nationality) and Število (Number). Includes entries for a) Slovenci, b) Hrvati, Skupaj.

Iz gornjega poročila je razvidno, da naši rojaki v mestu Biwabik so jako napredni, kar se tiče ameriškega državljanstva. Izmed 142 polnoletnih Jugoslovancev v mestu Biwabiku, jih je 98, ki imajo volilno pravico.

Upati je tudi, da bo šel odbor za naturalizacijo Biwabik kluba takoj na delo, in preskrbel tistim 30 rojakom prve papirje pred 1. julijem t. l., predno pride v veljavo novi zakon glede naturalizacije. Istih 14 rojakov, ki pa imajo že prve papirje, naj bi pa takoj vložili prošnje za druge papirje, tako da bi bili potem naši rojaki na Biwabiku približno 100% ameriški državljani.

POINCARÉ IN SARAJEVSKI UMOR LETA 1914

Bivši predsednik francoske republike in sedanji ministrski predsednik R. Poincaré zbira beležke za spominsko knjigo. Med neobjavljenimi dokumenti izza predvečera svetovne vojne se nahajajo tudi opazke, kako mu je bil sporočen atentat na...

Franca Ferdinanda in njegovo soprogo, grofico Chotkovo v Sarajevu. Poincaré beleži: "Zjutraj na dan atentata 28. junija, 1914 sem prisostvoval korporacijskemu zajtrku republikanskih novinarjev na Quai d'Orsayu, popoldne pa sem se moral udeležiti konjskih dirk za Grand Prix na Longchampsu. Šel sem tja s soprogo. Ko smo se odpeljali iz Pariza, je bilo isti dan prekrasno vreme. V Bois de Boulogne se je trlo ljudstva. Na predsedniški tribuni sta bila že navzoča predsednika parlamenta in senata. Zbran je bil tudi diplomatski zbor. Nebo je bilo visnjevo, gledalcev pa toliko, da se niso dali prešteti. Elegantne toalete, lepota dirkališča, njegova zelena okolica in vse na njem je obetalo prekrasen dan.

"Strelna iz jasnega"

"Raztreseno sem sledil konjskim dirkam. Kar pristopi sel in prinese brzozavko agencije Havas. Razpečatim jo in čitam, da sta bila v Sarajevu umorjena avstrijski prestolonaslednik, nadvojvoda Franc Ferdinand in njegova morganatska soproga, vojvodinja Hohenbergova. Izvršena sta bila dva atentata. Prvega je podvel stavec Gabrinović, Srb, ki je vrgel v prestolonaslednika bomba, drugega pa dijak Princip, ki je streljal iz revolverja. Nadvojvodo in njegovo ženo so prenesli v konak, kjer sta izdihnili.

"Dasi je bilo poročilo neslužbeno, sem vendar čutil dolžnost stvar sporočiti navzočemu avstro-ogrskemu poslaniku grofu Seecsenu, ki je bil na tribuni. Prebledel je kakor zid, in je prosil za dovoljenje, da se sme odstraniti, ker je želel govoriti z Dunajem. Ostali poslanički so ostali na dirkališču in tudi jaz se nisem mogel odstraniti. Razpravljali smo samo o umoru. Posebno se je govorilo o tem, kaj čaka habsburško monarhijo v bodočnosti. Otroci Franca Ferdinanda in njegove soproge so bili namreč izključeni od prestolonasledstva. Tako je zahteval Franc Jožef. Nekateri so tudi menili, da se bo položaj na Balkanu zostril. Romunski poslanik Lahovary je gledal zelo mrko. Bal se je, da ne bi dogodek v Sarajevu dal Avstriji povoda za vojno.

"Sozljna brzozjavka cesarju"

"Ko sem se vrnil v Elizej, sem takoj brzozjavno izrazil sozhalje Francu Jožefu. Prosil sem ga, naj bo prepričan, da sočustvujem z njim, čeprav sem bil zase preverjen, da ga stvar ne bo posebno pretresla. Saj je bila javna tajnost, da vladajo med njim in Franc Ferdinandom zelo napeti odnošaji. In menda je Franc Jožef res sprejel vest o umoru z besedami: "Višja sila je zopet vzpostavila red, ki ga nisem mogel napraviti jaz."

"Nadvojvoda in jugoslovanska politika"

"Istega dne je dospelo na Quai d'Orsay poročilo francoskega generalnega konzula iz Budimpešte: 'Mož, katerega je godila srbska krogla, je bil pri Madžarih obsovažen. Tudi med Srbi ni bil priljubljen. Ni so mu mogli odpustiti, da je bil eden glavnih sodelavcev pri aneksiji Bosne in Hercegovine. Srbski in slovanski nacionalisti so imeli mnogo vzroka, da niso zaupali njegovim trialističnim načrtom. Če je hotel zadovoljiti nekim zahtevam v okviru monarhije, je gotovo imel namen definitivno ločiti avstrijske Srbe od Srbov v kraljevini ali pa celo nameraval priklopiti Srbijo svoji državi.'

Vprašanja in odgovori.

Vprašali so cigana: "Kako veste, kdaj je pri vas polдне, ker nimate ure?" — "Po žolodcu," odgovori cigan. Vprašali so berača: "Katero breme ti je najtežje?" — "Prazna torb'ca," odgovori berač.

Ustanovljena v Jolietu, Ill., dne 2. aprila 1904. Inskripciona v Jolietu, državi Illinois, dne 12. januarja 1905.

GLAVNI URAD: 1004 N. CHICAGO ST., JOLIET, ILL. Solventnost aktivnega oddelka znaša 101.16%; solventnost mladinskega oddelka znaša 150.50%.

GLAVNI URADNIKI: Glavni predsednik: ANTON GRDINA, 6019 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio. I. podpredsednik: JOHN GERM, 817 East C St., Pueblo, Colo.

Vsa pisma in denarne zadeve, tikajoče se Jednote, naj se pošiljajo na glavnega tajnika JOSIP ZALAR, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.; dopisne, društvene vesti, razna naznanila, oglašje in naročnine pa na "GLASILO K. S. K. JEDNOTE", 6117 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

IZ URADA GLAVNEGA TAJNIKA

FINANČNO POROČILO K. S. K. JEDNOTE ZA MESEC JUNIJ, 1929

Table with columns: Dr. št., Plač. nos., Smrt., Pošk., C. bol. podp., Osnem. podp., detailing financial data for members from 1 to 145.

Table with columns: Dr. št., Plač. nos., Smrt., Pošk., C. bol. podp., Osnem. podp., detailing financial data for members from 147 to 231.

Table titled 'Finančno poročilo Mlad. oddelka KSKJ za mesec junij, 1929' with columns: Dr. št., Asesment, detailing financial data for members from 101 to 196.

Table with columns: Dr. št., Plač. nos., Smrt., Pošk., C. bol. podp., Osnem. podp., detailing financial data for members from 197 to 228.

Skupaj \$ 1,108.90 Preostanek 1. junija, 1929 \$86,515.73

PRISTOPILI V MLADINSKI ODDELEK

K društvu sv. Jožefa, št. 2, Joliet, Ill., 19680 Bernard Mutz. K društvu Vitezi sv. Jurija, št. 3, Joliet, Ill., 19681 Edward Papež.

K društvu sv. Valentina, št. 145, Beaver Falls, Pa., 19709 George G. Flajnik. K društvu Marije Pomagaj, št. 147, Rankin, Pa., 19719 Richard Polak, 19720, Joseph Polak, 19721 Emily Polak.

ogromen napredek tehnike, posebno na polju elektrike in s tem silne izpremembe v gospodarstvu in celokupnem materialnem življenju človeške družbe.

Predvsem izpremembe v domovih! Tu bo ogenj na ognjišču ugasnil in ognjišča sama bodo postala nepotrebna. Nihče ne bo več kuril z drvmi in premogom in teh kuriv sploh ne bo nikjer več videti.

Mogočni viri električne sile bodo preskrbovali mesta z elektriko v razpisni obilnosti. Mali motor bo nadomestil služkinjo. Ne bo več treba mleti kave v ročnih mlinih, izpepavati preproge, čistiti obleke in čevljev.

Istotako se bo s pomočjo umnih živosrebrnih aparatov sama uravnala toplotna napeljava. Morda bo mogoče že tudi zamenjati sistem električnih žarnic in plinskih mrežic z mrzlo lučjo, ki se bo dobivala iz čistih novih tokov; ali pa bomo nametno svetlobnih centralnih plamenov uporabljali ploskve, ki bodo v prostor prinašale dan.

Velikanske bodo izpremembe v industriji in mestnem prometu. Nove gonilne sile bodo odpravile vse dimnike, ves prah in dim. V sedaj črnih in neprijaznih industrijskih krajih se bodo smejale zelene trate in nasadi. Stroje, ki bodo znatno zmanjšali svoj obseg, bo gonila elektrika ali novi, še neznani tokovi; teklji bodo komaj slišno. Livarne, kovačnice, fužine in druge peči bodo izginile.

Velikanske bodo izpremembe v industriji in mestnem prometu. Nove gonilne sile bodo odpravile vse dimnike, ves prah in dim. V sedaj črnih in neprijaznih industrijskih krajih se bodo smejale zelene trate in nasadi.

Tat in trgovec.

Tat se splazi med drugimi ljudmi v prodajalno in si nakrade skrivoma mnogo sladkorja in kave ter hoče tiho oditi. Med vratmi ga sreča gospodar prodajalne ter se mu, misleč, da je novega dobrega kupovalca dobil, — globoko prikloni rekoč: "Gospod, le pogosto pridite!"

NAZNANILO SLOVENSKEMU OBČINSTVU V PUEBLO, COLO. FRANK DROBNICK 410 E. Mesa Ave. ima v oskrbi naš oddelek za popravilo VICTROL, ter vas bo vedno in zadovoljno postregel.

